

Factsheet Functioneel erfgroen

Belang van erfgroen voor het stimuleren van een gezonde bijenstand

Steeds meer agrarische ondernemers beseffen dat het erf hét visitekaartje is van het boerenbedrijf. Waar vroeger functioneel (nutfunctie van erfgroen) en een mooi plaatje in de ogen van de burger dicht bij elkaar lagen is door tal van oorzaken in veel gevallen praktisch en functioneel de boventoon gaan voeren ten koste van het plaatje.

Functioneel groen houdt onder meer in: het verfraaien van de omgeving (de ruimtelijke kwaliteit verbeteren) en het verzoek van zowel de omgeving als van de agrarische sector zelf om agrarische bedrijven landschappelijk in te passen. Naast het visuele aspect (mooi plaatje) spelen de volgende zaken een rol:

- Biodiversiteit (flora en fauna op het rond het erf, dus ook positief voor bijen)
- Milieu (fijnstof, licht)
- Waterhuishouding (vasthouden water en waterzuivering, riet in de sloot)
- Cultuurhistorie (gebruik van inheemse en lokale bomen, heesters en struiken)

Doel

Erfbeplanting heeft nooit als doel om een bedrijf 'aan het zicht te onttrekken' maar wel om goed evenwicht te realiseren tussen de gebouwen en het groen, op een dusdanige manier dat er een praktisch werkbaar maar ook een mooi beeld ontstaat. Een bedrijf met een mooie en evenwichtige erfbeplanting geeft een positieve uitstraling naar de omgeving en maakt indruk op passerende burgers. Hierdoor creëer je ook draagvlak van de omgeving.

Effect

Functioneel erfgroen kan worden gezien als een scala aan kleine natuurmaatregelen op en rond het erf: eenvoudig uit te voeren op ieder boerenbedrijf en met een duidelijk voordeel voor de natuur. Al die kleine natuurmaatregelen zorgen verspreid over een heel gebied voor een netwerk van natuur met een direct en groot resultaat. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- het planten van fruitbomen of –struiken (boomgaard)
- het aanleggen van een moestuin
- het aanleggen van bloemenborders, of het aanpassen daarvan
- het aanleggen van een kruidentuin
- het planten van hagen en houtkanten.

Maar het kan ook kleinschaliger en dan vooral gericht op bijen:

- denk bijvoorbeeld bij het aanplanten van bomen en struiken naast de aantrekkelijkheid voor vogels, vleermuizen en vlinders aan de aantrekkelijkheid voor bijen,
- naast het ophangen van nestkastjes, aan het plaatsen van een bijenhotel (zie foto op de volgende pagina),
- of het laten bestaan of beplanten van zogenaamde overhoekjes (stukjes grond op het erf die nauwelijks gebruikt worden) met planten en bloemen die voor bijen aantrekkelijk zijn.

Voorbeelden van bijvriendelijke erfbeplanting:

- Bomen, zoals: Esdoorn, Linde, Valse Acacia, Tamme Kastanje, Paardenkastanje, Sierkers, Valse Christusdoorn, Honingboom, Bijenboom, Els, Sneeuwvlokjesboom, Wilg, alle soorten fruitbomen.
- Heesters, zoals Vuilboom, Gele Kornoelje, Inlandse Vogelkers, Botanische Rozen, Zuurbes, Dwergmispel, Sneeuwkers, Klimop, Rode Ribes, Liguster, Sierkwee, Skimmia.
- Kruidachtigen, bollen en knollen, vooral voor- en najaarsbloeiers, zoals Sneeuwvlokjes, Blauwe/Paarse Krokussen, Herfstasters.

Goed voor bijen én voor de agrarische bedrijfsvoering:

- Groenbemesters voor betere bodemkwaliteit (b.v. Phacelia, Boekweit, Koolzaad, Mosterd, Bladrammenas) (zie ook factsheet Groenbemesters)
- Afrikaantjes tegen aaltjes
- Witte klaver in weilanden voor stikstof
- Akkerranden en overhoekjes inzaaien met 'bijenmengsels'

Tip: Kijk wat er al groeit in de omgeving en vul dat aan met nieuwe aanplant. Dit bevordert de continuïteit van het stuifmeelaanbod.

Bijen leveren een belangrijke bijdrage aan de land- en tuinbouw. Door hun bestuivingswerkzaamheden zorgen zij voor vruchten en fruit van hoge kwaliteit, een hogere opbrengst en meer biodiversiteit. Bijen zijn een nuttig 'bedrijfsmiddel' en een belangrijke economische factor. De agrarische sector heeft er daarom alle belang bij dat de bijenstand op peil blijft. Resultaat: een gezonde bijenstand die goed is voor de agrarische productie en de omgeving.

Meer informatie

- In de verschillende provincies biedt Landschapsbeheer cursussen aan of beschikt over meer informatie.
- Dit geldt ook voor veel Agrarische Natuurverenigingen (ANV's). Kijk op de website van één van de koepels voor een ANV bij u in de buurt (ZLTO, LLTB, Veelzijdig Boerenland, NPO of BoerenNatuur).
- In Zuid-Nederland (Noord-Brabant en Zeeland) voert de ZLTO het project "Functioneel Erfgroen" uit. Hierin worden leden geholpen in de aanleg van functioneel erfgroen. Ze krijgen bijvoorbeeld hulp van een landschapsarchitect bij het opstellen van een erfbeplantingsplan en kopen gezamenlijk materiaal in.

© juni 2013, www.bijen kennisnet.nl

Neem voor meer informatie over dit onderwerp contact op met: Wico Dieleman, trekker van dit netwerk (06 – 50 52 84 80 / wico.dieleman@zltto.nl)

Deze factsheet is samengesteld in het kader van het netwerk Op en rond het erf en is onderdeel van de kennismodule Voedselaanbod en biodiversiteit op Bijenkennisnet. Het is een van factsheets in een serie factsheets over actuele onderwerpen rond bijen.

Bijen kennisnet

Boeren en imkers werken samen in het project Bijenkennisnet. Zij wisselen kennis uit over bijen en de boerenpraktijk tijdens informatie- en verdiepingsbijeenkomsten. Ook op het digitale netwerk bijenkennisnet.nl wordt informatie ontsloten. Bijenkennisnet is een project van: NBV, LTO Noord, ZLTO en LLTB en wordt financieel mogelijk gemaakt door het ministerie van EZ, LTO Noord (Fondsen), ZLTO en LLTB.

